

Rapport

h2>Klacht

Verzoekster klaagt erover dat de Stichting Adoptievoorzieningen heeft geweigerd om de bijdrage voor de verstrekking van algemene voorlichting over de adoptieprocedure van buitenlandse kinderen aan haar te retourneren, terwijl al na de eerste voorlichtingsbijeenkomst op 3 februari 2009 was gebleken dat zij en haar partner geen kans maakten om nog een buitenlands kind te kunnen adopteren.

Beoordeling

Algemeen

1. Personen die een buitenlands kind ter adoptie in hun gezin wensen op te nemen, hebben daarvoor een beginseltoestemming nodig van de minister van Justitie. Degenen die daartoe een verzoek indienen bij de minister (de zogenoemde aspirant-adoptiefouders), worden door de Stichting Adoptievoorzieningen (SAV) via een ontvangstbevestiging ingelicht over het verloop van de procedure en de daarmee gemoeide tijd. De procedure bestaat uit een zestal verplichte voorlichtingsbijeenkomsten en een gezinsonderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming. De informatieverstrekking en de voorlichtingsbijeenkomsten worden verzorgd door de SAV. Voor het bijwonen van deze bijeenkomsten moet vooraf aan de SAV worden betaald. Op basis van de uitkomsten van het gezinsonderzoek door de Raad verleent de minister van Justitie al dan niet een beginseltoestemming. Nadat deze is verleend, kan onder meer via een bemiddeling van een daartoe geautoriseerde organisatie, een zogenoemde vergunninghouder, een buitenlands kind worden geadopteerd.

2. De minister van Justitie beslist afwijzend op een verzoek om een beginseltoestemming als de aspirant-adoptiefouder op het moment van het verzoek de leeftijd van tweeënveertig jaar heeft bereikt, tenzij bijzondere omstandigheden de inwilliging van het verzoek naar zijn oordeel wenselijk maken (het zogenoemde nee-tenzij principe, omschreven in artikel 5, vijfde lid, van de Wet opneming buitenlandse kinderen ter adoptie; Wobka: zie Achtergrond). De bijzondere omstandigheden zijn omschreven in de Richtlijnen opneming buitenlandse kinderen ter adoptie 2000 (Robka).

De wet bepaalt in artikel 5, zesde lid, van de Wobka dat het leeftijdsverschil tussen het kind en ieder van de aspirant-adoptiefouders in beginsel niet meer dan veertig jaar mag bedragen. Dit betekent dat, indien er inderdaad bijzondere omstandigheden zijn die de overschrijding van de leeftijdslimiet van tweeënveertig jaar rechtvaardigen, in beginsel in aanmerking komt voor opneming van een kind dat twee jaar of ouder is of een kind dat een handicap heeft. Bij een leeftijd van zesenvieftig jaar is het niet meer toegestaan om een kind te adopteren.

3.1. Verzoekster en haar partner wilden een kind uit het buitenland adopteren. Zij meldden zich hiertoe met een aanvraagformulier aan bij de SAV. In antwoord op deze aanvraag stuurde de directeur van de SAV verzoekster en haar partner bij brief van 31 oktober 2008 een ontvangstbevestiging. Hierin is onder meer het volgende opgenomen:

"Vereisten met betrekking tot de maximum-leeftijd van aspirant-adoptiefouders:

(...)

Uit uw brief blijkt dat de heer M. (verzoeksters partner; N.o.) geboren is op 30-3-1964 en mevrouw M. (verzoekster; N.o.) geboren is op 10-4-1972. Dit betekent dat uw aanvraag alleen kan worden ingewilligd als bijzondere omstandigheden daartoe aanleiding geven.

In de Richtlijnen opnemng buitenlandse kinderen ter adoptie 2000 (...) is in artikel 2 een nadere omschrijving gegeven van de bijzondere omstandigheden waarop in uw geval een beroep kan worden gedaan.

In elk geval zal uit specifiek daarop gericht onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming moeten blijken dat u geschikt bent voor de verzorging en opvoeding van een buitenlands kind van 2 jaar of ouder of een gehandicapt buitenlands kind en dat de risicofactoren redelijkerwijs uitgesloten worden geacht.

Verklaringen inzake bereidheid tot opnemng van een kind van 2 jaar of ouder of een kind met een handicap:

(...)

Momenteel ervaren de bemiddelende organisaties dat er vanuit het buitenland meer kinderen dan voorheen in de leeftijd vanaf ongeveer 2 jaar of een kind met een handicap voor opnemng ter adoptie beschikbaar komen, terwijl voor deze categorie kinderen onvoldoende geschikte aspirant-adoptieouders op hun wachtlijsten beschikbaar zijn. In verband hiermee heb ik besloten echtparen of personen die een dergelijk kind wensen op te nemen en op wie artikel 5, vijfde lid onder b van toepassing is, voorrang te verlenen bij het instellen van het gezinsonderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming. Voor nadere informatie hieromtrent verwijs ik u naar de bij deze brief gevoegde circulaire, waarin het beleid van het Ministerie van Justitie terzake uiteen wordt gezet. In verband daarmee kunt u door middel van de bij deze brief gevoegde verklaring schriftelijk aangeven of u daadwerkelijk bereid bent een buitenlands kind in de leeftijd vanaf twee jaar of een kind met een handicap ter adoptie in uw gezin op te nemen, in welk geval het gezinsonderzoek bij voorrang zal worden ingesteld. Deze verklaring kunt u binnen 60 dagen terugsturen aan de Stichting Adoptievoorzieningen.

Algemene voorlichting:

Ingevolge het bepaalde in artikel 5, tweede lid van de wet, gaat aan een gezinsonderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming algemene voorlichting vooraf, welke wordt verzorgd door de Stichting Adoptievoorzieningen, afdeling Voorlichting en Informatie Adoptie. Daartoe worden door deze afdeling voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd, die verplicht door u (beiden) dienen te worden bijgewoond. De Stichting Adoptievoorzieningen is hiertoe door de minister van Justitie aangewezen en staat onder toezicht van het Ministerie van Justitie. Aan de algemene voorlichting is een bijdrage verbonden ter grootte van € 900,-.

Zodra ik de door u ingevulde en ondertekende verklaring van u heb ontvangen, zult u nader over de te volgen voorlichting worden geïnformeerd.

De door de afdeling Voorlichting en Informatie Adoptie te verstrekken algemene voorlichting is erop gericht u op de hoogte te stellen van alle omstandigheden welke bij het opnemen van een buitenlands kind ter adoptie van belang zijn, zodat u het een en ander voor uzelf kunt afwegen. Bij de algemene voorlichting zal bijzondere aandacht worden besteed aan datgene wat er bij de opnemings van een al wat ouder buitenlands kind aan de orde komt.

Gezinsonderzoek:

Bij het gezinsonderzoek bij de Raad voor de kindbescherming, dat na de voorlichting wordt ingesteld, zal gebruik worden gemaakt van een speciaal daarvoor ontwikkeld onderzoeksinstrument (...). Dit onderzoek gaat uit van het '**Nee, tenzij**'-principe. Dit wil zeggen dat u **niet** in aanmerking komt voor een beginseltoestemming **tenzij** uit het onderzoek naar voren komt dat u geschikt wordt geacht voor de verzorging en opvoeding van een buitenlands kind vanaf 2 jaar en dat risicofactoren redelijkerwijs uitgesloten worden geacht. In dit verband wil ik u er nadrukkelijk op wijzen dat uit het gezinsonderzoek kan blijken dat er aan de plaatsing van een ouder buitenlands kind in uw geval risico's voor het kind verbonden (kunnen) zijn. In een dergelijk geval zal uw verzoek om beginseltoestemming worden afgewezen. Indien u wel een beginseltoestemming wordt verleend, is daarmee nog niet gegarandeerd dat in uw gezin ook daadwerkelijk een buitenlands kind zal worden geplaatst.

Adoptiebemiddeling:

Na afgifte van een beginseltoestemming kan men zich wenden tot een van de zeven adoptieorganisaties in Nederland ten behoeve van adoptiebemiddeling. (...)

Overigens bestaat, ook al beschikt men over een beginseltoestemming, geen zekerheid dat een adoptiebemiddeling slaagt en dat daadwerkelijk door u een buitenlands kind ter adoptie kan worden opgenomen. Of men 'bemiddelaar' is hangt af van vele factoren, zoals de eisen die de autoriteiten van een land van herkomst stellen, de leeftijd van de

aspirant-adoptiefouders, het aantal voor interlandelijke adoptie beschikbare kinderen. De kosten van adoptiebemiddeling variëren in de regel van € 6.000,- tot € 25.000,-. De duur van aanmelding bij de vergunninghouder tot de binnenkomst in Nederland van een adoptiekind is door de bank genomen tussen de één en vier jaar.

(...)

Nadere informatie:

Voor nadere informatie verwijs ik u naar de brochure 'U wilt een kind adopteren: informatie over (interlandelijke) adoptie en de adoptieprocedure'. U kunt deze brochure telefonisch opvragen bij de Stichting Adoptievoorzieningen (...) of via de website www.adoptie.nl."

3.2. Bij de brief van de directeur van de SAV waren onder meer de Richtlijnen opnemng buitenlandse kinderen ter adoptie 2000, de Circulaire van de staatssecretaris van Justitie d.d. 15 juni 1996 met kenmerk 210946/96/PJR en een verklaring inzake bereidheid tot opnemng ter adoptie van een ouder buitenlands kind gevoegd. In de circulaire is onder meer het volgende opgenomen:

"Uit overleg met de vergunninghouders, bedoeld in de Wet opnemng buitenlandse pleegkinderen (lees: Wobka; N.o.) (...) is naar voren gekomen dat zich sinds enige tijd de situatie voordoet, dat het aanbod van voor adoptie beschikbare buitenlandse pleegkinderen (lees: kinderen; N.o.) in de leeftijd vanaf 2 jaar toeneemt en dat voor deze kinderen bij de vergunninghouders onvoldoende ingeschreven aspirant-pleegouders (lees: aspirant-adoptiefouders) beschikbaar blijken te zijn.

In het algemeen bestaat bij aspirant-pleegouders de voorkeur om een kind beneden de leeftijd van twee jaar, het liefst een pasgeborene op te nemen.

Vervolgens zijn er echtparen die ten tijde van de indiening van het verzoek om toestemming tot opnemng van een buitenlands pleegkind tussen de tweeënveertig en vierenveertig jaar oud zijn. Gelet op het bepaalde in artikel 5, vijfde lid, onder b, van de Wet opnemng buitenlandse pleegkinderen, komen zij voor het verlenen van een beginseltoestemming alleen in aanmerking indien bijzondere omstandigheden inwilliging van hun verzoek wenselijk maken.

De wachttijd voordat het gezinsonderzoek van de raad voor de kindbescherming kan beginnen om na te gaan of er zodanige bijzondere omstandigheden aanwezig zijn, bedraagt thans twee jaar vanaf het moment van indiening van het verzoek. Voorafgaand aan het gezinsonderzoek vindt de verplichte algemene voorlichting plaats, op grond van artikel 5, tweede lid, van de genoemde wet. De algemene voorlichting wordt in de praktijk gegeven zo kort mogelijk voorafgaand aan het gezinsonderzoek van de raad.

Deze situatie, waarbij met name de genoemde wachttijd van invloed is, heeft tot gevolg dat voor deze aspirant-pleegouders de reële mogelijkheid om te zijner tijd een buitenlands pleegkind in hun gezin op te nemen, nauwelijks aanwezig is.

Een en ander heeft mij aanleiding gegeven tot het volgende. Indien beide aspirant-pleegouders in deze categorie schriftelijk aan de Staatssecretaris van justitie te kennen hebben gegeven uitsluitend een kind in de leeftijd vanaf twee jaar op te nemen en hun vervolgens voorrang wordt verleend bij het ontvangen van de algemene voorlichting door bureau VIA (lees: SAV; N.o.), kan naar mijn mening worden bereikt dat de plaatsingsmogelijkheden voor buitenlandse pleegkinderen vanaf de leeftijd van twee jaar worden vergroot. Ook voor de vergunninghouders wordt daarmee duidelijker welke hun ruimte is in de matchingsmogelijkheden.

(...)

Samenvattend zal, ten aanzien van verzoeken tot opnemings van een buitenlands pleegkind die na 30 juni 1991 zijn ingediend, in de volgende gevallen voorrang worden verleend.

1. Aspirant-pleegouders, van wie een of beiden bij de indiening van het eerste verzoek om toestemming tot opnemings van een buitenlands pleegkind de leeftijd van tweeënveertig, maar nog niet die van vierenveertig jaar hebben bereikt en die beiden schriftelijk aan mij te kennen hebben gegeven uitsluitend een buitenlands pleegkind in de leeftijd vanaf twee jaar op te willen nemen, zullen zo spoedig mogelijk als redelijkerwijs mogelijk is, door Bureau VIA worden ingedeeld voor het volgen van de algemene voorlichting als bedoeld in artikel 5, twee lid van de Wet opnemings buitenlandse pleegkinderen.

In het kwartaal volgend op de afronding van de algemene voorlichting zal het verzoek in handen worden gesteld van de raad voor de kindbescherming voor het verrichten van een gezinsonderzoek waarin de bereidheid van de aspirant-pleegouders om een buitenlands pleegkind in de leeftijd vanaf twee jaar op te nemen wordt getoetst en hun geschiktheid voor verzorging en opvoeding van zo'n kind wordt onderzocht. De raad zal dit onderzoek met bekwame spoed verrichten."

4. Verzoekster en haar partner verklaarden vervolgens in december 2008 aan de staatssecretaris dat zij bereid waren om een buitenlands kind vanaf twee jaar of gehandicapt kind te adopteren en betaalden aan de SAV € 900 om de voorlichtingsbijeenkomsten bij te wonen. De eerste voorlichtingsbijeenkomst vond plaats op 3 februari 2009.

5. Bij brief van 12 februari 2009 verzochten verzoekster en haar partner het SAV om de € 900 aan hen te retourneren, omdat de twee cursusleidsters van de SAV hen na afloop van de eerste bijeenkomst hadden duidelijk gemaakt dat het voor hen praktisch gezien zo

goed als onmogelijk was om een kind te adopteren. De leidsters raadden hen aan om contact op te nemen met verschillende vergunninghouders om te overleggen wat de mogelijkheden waren. Zij kwamen tot deze conclusie door de combinatie van de leeftijd van de oudste aanvrager (30-03-1964) en het jongst in het gezin aanwezige (biologisch eigen) kind (geboortedatum 03-06-07).

Verzoekster en haar partner deelden in hun brief aan de SAV verder mee dat zij contact hadden gezocht met verschillende vergunninghouders, maar dat geen enkele vergunninghouder een mogelijkheid voor hen zag om te bemiddelen. De belangrijkste reden die zij aanvoerden, was dat het binnen de gestelde tijd onmogelijk was om een adoptie te realiseren, los van het feit dat er sprake was van een bovenplaatsing. Bovenplaatsing kostte namelijk nog meer tijd. De vergunninghouders gaven daarbij aan dat er op dat moment ook voor kinderen ouder dan twee jaar wachtlijsten zijn van ongeveer twee jaar. Verzoekster en haar partner stelden de SAV dan ook de vraag hoe het mogelijk was dat de SAV mensen toeliet tot de algemene voorlichting, terwijl er nooit sprake zou zijn van adoptie. Daarbij gaven zij aan dat een medewerker van de SAV hen had meegedeeld dat de SAV op de hoogte was van deze situatie en dat dit probleem ook al was aangekaart bij het Ministerie van Justitie. Vervolgens had de medewerker aangegeven dat het aan aspirant-adoptiefouders was om dit zelf uit te zoeken en te beslissen of zij tegen beter weten in wilden doorgaan met de procedure. De medewerker verweet verzoekster dan ook dat zij voor de aanvang van de voorlichting geen contact hadden opgenomen met de SAV en dat het hun eigen keuze was geweest om toch te starten met de voorlichting.

Verzoekster en haar partner achtten dit argument niet valide, omdat de SAV in haar correspondentie voorafgaande aan de opgave van de voorlichting zowel in haar brief van 31 oktober 2008 als in de circulaire van 15 juni 1996 deed voorkomen dat er een tekort was aan geschikte adoptieouders voor kinderen van de leeftijd van ongeveer twee jaar of kinderen met een handicap. Daarin stond letterlijk dat er een tekort was aan adoptieouders voor buitenlandse pleegkinderen in de leeftijd van twee jaar. Naar aanleiding hiervan kregen verzoekster en haar partner geenszins de indruk dat het voor hen qua tijd onmogelijk zou zijn om een kind te adopteren. Zij hadden zich aangemeld voor de voorlichtingsbijeenkomsten en betaalden de daarbij behorende bijdrage.

Ten slotte gaven verzoekster en haar partner in de brief aan de SAV aan dat zij na de inschrijving een handboek en het boek over de procedure voor aspirant-adoptiefouders hadden ontvangen. Na het lezen van deze informatie was er nog de mogelijkheid om af te zien van de voorlichting, maar ook in deze informatie werd volgens verzoekster en haar partner de suggestie gewekt dat de leeftijd van de oudste aanvrager een adoptie niet in de weg hoefde te staan. De laatste passage van het boekje 'Procedure' gaf aan dat wanneer de procedure werd opgestart voordat de oudste aanvrager vijfenveertig jaar oud is, er nog sprake was van een mogelijkheid tot het komen tot adoptie. Het verbaasde hen dan ook zeer dat hen werd verweten dat zij geen telefonisch contact hadden gehad met de SAV om

antwoord te krijgen op de vraag of adoptie in hun geval viel te realiseren, aldus verzoekster en haar partner in hun brief aan de SAV van 12 februari 2009.

6. Bij brief van 18 februari 2009 deelde de SAV aan verzoekster en haar partner mee dat de SAV is gehouden aan de Wobka, en daardoor mensen pas mogen afwijzen als zij zesenvestig jaar of ouder zijn. De SAV beaamde dat dit een kromme situatie was en dat dit eind 2008 al bij het Ministerie van Justitie was aangekaart. De SAV had vervolgens de bevestigingsbrief na aanmelding aangepast, maar helaas kwam deze aanpassing voor verzoekster en haar partner te laat. De SAV was echter gehouden aan de richtlijnen van het Ministerie van Justitie. De SAV deed haar best om iedereen zo goed mogelijk te informeren over ieders individuele (on)mogelijkheden, maar daarvoor moesten verzoekster en haar partner de SAV wel eerst bellen. Het was voor de SAV ondoenlijk om iedereen die zich bij hen aanmeldde na te bellen voor een aanvullend intakegesprek.

De SAV begreep de teleurstelling dat verzoekster en haar partner pas in de eerste voorlichtingsbijeenkomst te horen hadden gekregen dat zij waarschijnlijk zeer weinig kans maakten op adoptie. De SAV kon echter niet ingaan op hun verzoek om restitutie, aldus SAV in haar brief aan verzoekster en haar partner van 18 februari 2009.

I. Bevindingen

1. Verzoekster klaagt erover dat de SAV heeft geweigerd om de bijdrage voor de verstrekking van de voorlichtingsbijeenkomsten te retourneren, terwijl al na de eerste voorlichtingsbijeenkomst op 3 februari 2009 was gebleken dat zij en haar partner geen kans maakten om nog een buitenlands kind te kunnen adopteren.

2. De directeur van de SAV achtte de klacht niet gegrond.

Hij deelde niet de mening van verzoekster dat hij haar voor het plaatsvinden van de voorlichtingscursus op de hoogte had moeten brengen van hun kansen. Uit de hen beschikbare informatie bleek duidelijk wat de wettelijke voorwaarden waren en hoe lang de wachtlijsten bij de vergunninghouder waren om een concreet voorstel uit een land naar keuze voorgelegd te krijgen. In de bijlagen bij de ontvangstbevestiging van 31 oktober 2008 stond duidelijk gemeld dat 'een absolute leeftijdsgrens lag besloten in artikel 3, eerste lid, laatste volzin van de wet, op grond waarvan de beginseltoestemming wordt verleend of verlengd, niet het tijdstip overschrijdt waarop de aspirant-adoptiefouder of een van de aspirant-adoptiefouders de leeftijd van zesenvestig jaren zou hebben bereikt'. Op de website was ook te zien dat de gebruikelijke wachttijd thans drie tot zes jaar is alvorens een kind in het gezin kan worden opgenomen. Hij was van mening dat het primair de verantwoordelijkheid was van de aspirant-adoptiefouders zelf om zich te oriënteren op hun adoptiemogelijkheden en een inschatting te maken van hun eigen kansen. Mocht een aspirant-adoptiefouder na het lezen van de hen verschaft informatie nog vragen hebben, dan kunnen zij zich altijd telefonisch tot hem wenden. Van hem kon zijns inziens niet

worden verwacht dat hij elke aspirant-adoptiefouder over hun persoonlijke situatie informeert en adviseert.

Op het moment dat verzoekster een aanvraag indiende, viel zij met haar partner binnen de in de wet gestelde voorwaarden en was er geen reden om de aanvraag door te zenden naar het Ministerie van Justitie, om hen te laten afwijzen. Zij waren dan ook als ieder ander ingedeeld voor de voorlichtingsbijeenkomst, aldus de directeur.

Voorts gaf hij aan dat hij wel aanleiding had gezien om de inhoud van de ontvangstbevestiging aan te passen. Per 1 januari 2009 was de Wobka veranderd. Hierover wordt een aspirant adoptiefouder geïnformeerd. Naar aanleiding van hetgeen door onder andere verzoekster was aangevoerd, was de brief ook aangepast aan de huidige ontwikkelingen. In deze aangepaste brief werd nu melding gemaakt van de afname van het aantal beschikbare adoptiekinderen en van het feit dat door de opgelopen wachttijden bij de vergunninghouders de mogelijkheden voor oudere aanvragers beperkt was. Deze brief werd vanaf 28 april 2009 verzonden naar nieuwe aanvragers in de leeftijdscategorie van tweeënveertig jaar of ouder, aldus de directeur.

3. Bij zijn reactie voegde de directeur van de SAV een afschrift van de door hem genoemde aangepaste ontvangstbevestiging voor nieuwe aanvragers van tweeënveertig jaar of ouder. In deze ontvangst bevestiging is onder meer het volgende opgenomen:

"Uw mogelijkheden:

(...)

Ik hecht eraan u te informeren over het volgende. De laatste jaren heeft een aantal veranderingen plaatsgevonden in de adoptiepraktijk. Deze veranderingen kunnen van invloed zijn op uw besluitvormingsproces of uw verwachtingen over uw voorgenomen adoptie van een buitenlands kind. In de periode 2001-2005 kwamen er gemiddeld circa 1200 adoptiekinderen naar Nederland. Sinds 2006 echter is dit aantal aanzienlijk gedaald en zijn er jaarlijks nog maar circa 800 kinderen naar Nederland gekomen. Dit betekent concreet dat, na het verkrijgen van de beginseltoestemming, de wachttijden bij de vergunninghouders verder kunnen oplopen. Er zullen immers veel meer aspirant-adoptiefouders zijn dat er voorstellen voor adoptiekinderen komen. Bovendien zijn daardoor steeds meer (jongere) aspirant-adoptiefouders bereid om een ouder kindje en/of een kindje met een special need (handicap; N.o.) te adopteren. Aangezien de lange wachttijden momenteel erg oplopen, en als gevolg daarvan veel wachtlijsten worden gesloten, bestaat een grote kans dat er geen adoptie zal kunnen plaatsvinden, voordat de oudste aanvrager 46 jaar wordt; op dat moment vervalt namelijk de verkregen beginseltoestemming voor adoptie. U dient hiermee rekening te houden bij het beslissen of u verder wilt gaan met adoptie.

Ik raad u ten sterkste aan de vergunninghouders nu al te benaderen om uw mogelijkheden voor adoptie door te nemen. Door de opgelopen wachttijden bij de vergunninghouders zijn de mogelijkheden voor oudere aanvragers op dit moment namelijk zeer beperkt. Het zou spijtig zijn als u de kosten voor de voorlichting al heeft gemaakt, voordat u te horen krijgt dat in uw situatie de bemiddelingskansen zeer klein zijn. Via de website www.adoptie.nl (...) kunt u de sites van de vergunninghouders bezoeken voor informatie over gemiddelde wachttijden."

II. Beoordeling

4. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien.

Dit betekent dat de door een bestuursorgaan verstrekte informatie over een aanvraagprocedure zo volledig mogelijk dient te zijn, om onduidelijkheid en valse verwachtingen hierover aan de kant van de burger te voorkomen. Daarbij dient voor ogen te worden gehouden dat de belangen die voor de burgers op het spel staan vaak groot zijn of als zodanig worden ervaren.

5. De SAV heeft de stelling van verzoekster dat het voor haar en haar partner praktisch gezien onmogelijk was om nog een buitenlands kind te adopteren, niet ontkend. De directeur van de SAV is echter van mening dat van de SAV niet kan worden verwacht dat zij elke aspirant-adoptiefouder over zijn persoonlijke situatie informeert en adviseert. Volgens hem is het primair de verantwoordelijkheid van de aspirant-adoptiefouder om zich te oriënteren op hun adoptiemogelijkheden en een inschatting te maken van hun eigen kansen.

De Nationale ombudsman acht de mening van de directeur echter niet begrijpelijk. Omdat jaren geleden sprake was van een tekort aan adoptieouders voor buitenlandse kinderen vanaf twee jaar of met een handicap, bestond voor aspirant-adoptiefouders vanaf tweeënveertig jaar via het voorrangbeleid nog een reële mogelijkheid om te adopteren. Deze reële mogelijkheid is verzoekster bij ontvangstbevestiging van 31 oktober 2008 en daarbij gevoegde circulaire nadrukkelijk vorgelegd, waardoor de verwachting is gewekt dat de wachttijd op een adoptiekind binnen de voor verzoekster en haar partner nog wettelijk toegestane periode zou vallen.

Uit de aangepaste ontvangstbevestiging is echter gebleken dat de laatste jaren het aantal naar Nederland gekomen buitenlandse adoptiekinderen drastisch is gedaald, met als gevolg dat veel minder behoefte is aan adoptieouders voor kinderen vanaf twee jaar of met een handicap. Hierdoor is de laatste jaren de kans groot dat geen adoptie kan plaatsvinden, voordat de oudste aspirant-adoptiefouder zesenvieftig jaar oud is.

6. Het voorgaande betekent dat ook verzoekster en haar partner, puur gezien de leeftijd van de partner, begin 2009 nagenoeg geen kans meer maakten om te kunnen adopteren, in tegenstelling tot hetgeen is gesuggereerd in de aan hen verstrekte informatie. De Nationale ombudsman begrijpt daarbij de opmerking van de SAV dat verzoekster wettelijk nog niet kon worden afgewezen voor de adoptieprocedure, waardoor zij moesten worden ingedeeld bij de voorlichtingsbijeenkomsten, maar dat doet niet af aan de verplichting om verzoekster volledig en juist te informeren, zoals later is gedaan in de aangepaste ontvangstbevestiging.

Doordat verzoekster niet juist over de actuele situatie is geïnformeerd, is gehandeld in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

7. Gelet op dit oordeel ligt teruggave van de bijdrage voor de verstrekking van de voorlichtingsbijeenkomsten in de rede. Dit geeft de Nationale ombudsman aanleiding tot het doen van een aanbeveling.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van Stichting Adoptievoorzieningen te Utrecht, is gegrond, wegens schending van het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

Aanbeveling

De Nationale ombudsman geeft de Stichting Adoptievoorzieningen in overweging om alsnog de bijdrage voor de verstrekking van de voorlichtingsbijeenkomsten aan verzoekster te retourneren.

Onderzoek

Op 30 maart 2009 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw M. te Groningen, met een klacht over een gedraging van Stichting Adoptievoorzieningen te Utrecht. Naar deze gedraging werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de directeur van Stichting Adoptievoorzieningen verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Vervolgens werd verzoekster in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De reactie van de directeur van de SAV gaf aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen. Verzoekster gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Verzoekschrift van verzoekster van 30 maart 2009 met bijlagen.
2. Standpunt van de SAV van 19 maart 2009 met bijlagen.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

Artikel 5, vijfde en zesde lid, van de Wet opnemng buitenlandse kinderen ter adoptie (Wobka)

"Onze Minister beslist afwijzend op een verzoek tot verlening van een beginseltoestemming:

- a. indien hij een aspirant-adoptiefouder niet geschikt acht voor de verzorging en opvoeding van een buitenlands kind;
- b. indien een der aspirant-adoptiefouders op het tijdstip van de indiening van het verzoek de leeftijd van tweeënveertig jaren heeft bereikt, tenzij bijzondere omstandigheden inwilliging van het verzoek naar zijn oordeel wenselijk maken."

"Onze Minister beslist afwijzend op een verzoek tot verlening of verlenging van de geldigheidsduur van een beginseltoestemming indien te verwachten is dat op het tijdstip waarop een buitenlands kind zou kunnen worden opgenomen, het verschil in leeftijd tussen een der aspirant-adoptiefouders en het buitenlandse kind meer dan veertig jaren bedraagt, tenzij bijzondere omstandigheden inwilliging van het verzoek naar zijn oordeel wenselijk maken."